

بررسی نقش انضباط اجتماعی در آرام‌سازی ترافیک معابر شهری (مورد مطالعه منطقه ۱۲ تهران)

سلیمان احمدمرادی^۱، ابراهیم الیاسی^{۲*}

۱- دانشجوی دکتری معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.

۲- کارشناسی ارشد طراحی شهری، دانشکده فنی مهندسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات زنجان.

e.urbandesign@yahoo.com

چکیده

معابر شهری، حلقه‌های واسطه ورشته‌های ارتباطی بناها و سایر فضاهای شهری است، که اگر با دقت مورد توجه قرارگیرد، بیشترین کارکرد را در زندگی شهری داشته و همچنین حیاتی‌ترین نقش‌ها را برای پویایی یک شهر رقم می‌زند. نقش انضباط اجتماعی بر آرام‌سازی در معابر شهری، بسیاری از مشکلات توسعه‌ای و زیست‌محیطی و معضلات روانی و اجتماعی را در شهر کاهش میدهد. روانسازی جریان ترافیک و لذت بخش نمودن گشت و گذار و تحرک در شهر به واسطه انضباط اجتماعی الهامبخش و صحیح، امکانپذیر است. پژوهش حاضر از نوع مطالعات ارزیابی آثار اجتماعی و فرهنگی پروژه‌های شهری است، که به ارزیابی آثار اجتماعی و فرهنگی انضباط در معابر شهری منطقه ۱۲ تهران می‌پردازد، روش انجام این پژوهش روش کمی پیمایشی و اسنادی است و تکنیک جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه است و در مواردی برای توصیف اقدام مداخله‌ای از تکنیک‌های مصاحبه و مشاهده نیز استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق را ساکنان اطراف پروژه تشکیل میدهند که از ۳۸۱ نفر از آنها از طریق ابزار پرسشنامه اطلاعات جمع‌آوری شده است. نتایج نشان می‌دهد که افراد مورد مطالعه از مشکلات ترافیکی آگاهند، تبعات گسترده آن را به عنوان یک مسئله عام می‌دانند و معتقدند که ترافیک به یک مسئله اجتماعی در شهر تبدیل شده است و از این رو حاضرند برای کاهش این خسارات، هزینه‌هایی را نیز بپردازند. افراد مورد مطالعه، از میان اجزای سه‌گانه انسان، تکنولوژی و طبیعت در مسئله ترافیک، مهمترین مشکل را در بعد انسانی (رفتار و نظم انضباط رانندگان و عابرین) و اجزای محیط و تکنولوژی را در مراتب بعدی می‌دانند.

واژگان کلیدی: انضباط اجتماعی، انضباط ترافیکی، آرام‌سازی ترافیکی.

۱- مقدمه

ترافیک یک موضوع چندوجهی است و عرصه‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی زندگی انسان را شامل می‌شود. به همین دلیل می‌توان با تخصص‌ها و نگاه‌های متفاوتی به آن نگریست و عوارض آن را تحلیل کرد. در این میان، نگاه انسان محوری به ترافیک و مطالعه نقش و سهم این عامل در کیفیت ترافیک یک جامعه از این جهت قابل قبول است که انسان به وجود آورنده آن است و بیننده یک چنین نگاهی معتقد است، باید، راه حل را در رشد مشکلات، یعنی انسان جست و جو کرد (حاجی حسین نژاد، ۱۳۸۹: ۱۷). از منظر روانشناختی، رفتاربرخاسته از ویژگی‌های شخصیتی افراد است. اما انجام رفتارهای مختلف، تشکیل دهنده شخصیت فرد هم محسوب می‌شوند. در واقع رگه‌های اصلی شخصیت انسان را رفتارها تشکیل می‌دهند رفتارهای انسان را می‌توان در ابعاد مختلف و در شرایط و موقعیت‌های گوناگون مورد توجه و ارزیابی قرار داد. غالب رفتارهای انسان اکتسابی است و قابل تغییر و اصلاح می‌باشد. اساساً تکیه اصلاح رفتارها از جمله رفتارهای ترافیکی با تکیه برهمین ویژگی اصلاح‌پذیری رفتار و اکتسابی